

NORGES HØYESTERETT

Den 20. januar 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gjølstad, Stabel og Indreberg i

HR-2015-00118-U, (sak nr. 2014/2205), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Carl Konow Rieber-Mohn)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over avvisning som følge av tiltaltes uteblivelse, jf. straffeprosessloven § 336 første ledd første punktum.
- (2) Ved Oslo tingretts dom 14. mai 2013, ble A frifunnet etter tilleggstiltalebeslutning av 22. november 2012, men for øvrig dømt for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd og straffeloven § 162 første ledd til fengsel i 2 år og 6 måneder, med fradrag for syv dagers varetekt, samt inndragning av 2 906 kroner.
- (3) As anke over skyldspørsmålet ble henvist til ankeforhandling ved Borgarting lagmannsretts beslutning 21. juni 2013.
- (4) Ankeforhandlingen var først berammet til 20. januar 2014, men måtte utsettes fordi en av de sakkyndige ikke kunne møte. Saken ble berammet på nytt til 12. mai 2014, men måtte igjen utsettes da det ble opplyst at tiltalte var i Gambia. Ny berømmelse ble satt til 3. november 2014.
- (5) Stevnekontoret kontaktet A vedrørende innkalling til ankeforhandlingen pr. telefon. Tiltalte skal ha blitt spurt om innkallingen kunne sendes ham pr. telefaks. Tiltalte skal ha svart at han ikke hadde tilgang til telefaks, men oppga en e-postadresse. Innkallingen ble da sendt som vedlegg til en e-post til A. Tiltalte sendte følgende svar pr. e-post 9. oktober 2014:

"I get s messagen but u can paid my way And hotel And to take 2people or more?"

(6) Søknaden om dekning av utgiftene til reise fra Gambia til Norge og opphold her ble avslått ved brev fra Borgarting lagmannsrett 22. oktober 2014.

(7) Tiltalte møtte ikke til ankeforhandlingen 3. november 2014. Borgarting lagmannsrett avsa kjennelse 5. november 2014 med slik slutning:

"Anken avvises."

(8) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Det er i korte trekk anført:

(9) A er ikke lovlig stevnet til ankeforhandlingen. Han har ikke gitt noen skriftlig kvittering på at innkallingen er mottatt. Den er heller ikke sendt på en slik måte at det er mulig å gi kvittering. E-posten fra A er ikke en slik kvittering. Det må også tas i betraktning at hovedspørsmålet under ankeforhandlingen ville vært As tilregnelighet. Lagmannsretten har ikke vurdert betydningen av en eventuell psykose for spørsmålet om innkallingen er lovlig forkynt. Under enhver omstendighet hadde A gyldig fravær. Søknaden om dekning av reiseutgiftene ble avslått kort tid forut for ankeforhandlingen. A hadde kjøpt ordinære flybilletter, og møtte i tide på flyplassen 28. oktober 2014. Forsvarer hadde lagt ut for billettene til deler av strekningen. Bookingen som tiltalte hadde foretatt ble imidlertid kansellert fordi flyselskapet ikke godtok betalingskortet som ble benyttet. Tiltalte har fått refundert kostnadene til billettene, men det er usikkert når dette skjedde. Tiltalte hadde ikke penger til ny billett som ville brakt ham hele veien til Oslo i tide, selv om det skulle ha vært ledige seter på andre avganger. Det er lagt ned slik påstand:

"Borgarting lagmannsretts kjennelse om avvisning av anke oppheves."

(10) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle, og har i korte trekk anført:

(11) A var lovlig stevnet, og hadde ikke gyldig forfall ved rettsmøtet 3. november 2014. A gav stevnekontoret sin e-postadresse, og e-posten fra A bekrefter at han var kjent med stevningen. Han var godt kjent med datoen for ankeforhandlingen, og påtalemyndigheten har gjort det som var mulig for å få ham stevnet. Det kan ikke festes lit til at tiltalte hadde gyldige flybilletter til Norge, og det er ikke troverdig at hans plass ble kansellert. Det har formodningen mot seg at flyselskapet dersom de hadde kansellert en gyldig billett ikke erstattet billetten. Det er ikke lagt ned formell påstand.

(12) *Høyesteretts ankeutvalg*, som har full kompetanse i saken, skal bemerke:

(13) Lagmannsretten har under henvisning til domstolloven § 183 og HR-2001-111 kommet til at det er foretatt "noe som med rimelighet kan anses for en forkynnelse" og at det foreligger "tilnærmet visshet" for at det som skal forkynnes er kommet frem. Utvalget slutter seg til dette. Stevnekontoret har oversendt en formriktig stevning til A på den e-postadresse A selv hadde oppgitt og etter omstendighetene må anses å ha godtatt for oversending av stevningen. Hans e-postsvar er en bekreftelse på at han hadde fått den. Det kan ikke være tvil om at A kjente tid og sted for ankebehandlingen, hvilket også underbygges av anførselene om kjøp av flybilletter. Dette er heller ikke bestridt i anken til Høyesterett.

(14) Anførselen om utilregnelighet er nevnt i lagmannsrettens avslag 22. oktober 2014 på søknaden om dekning av reise penger. Etter utvalgets syn var det ikke foranledning til å behandle dette i kjennelsen om avvisning.

- (15) Lagmannsretten fant det ikke sannsynliggjort at A hadde lovlig fravær. Retten festet ikke lit til opplysningene om at han skal ha hatt gyldige flybilletter til Norge, men at det likevel var umulig for ham å komme hit.
- (16) På dette punkt foreligger det nye opplysninger for Høyesterett. Forsvareren har oversendt en e-post fra flyselskapet som oppfattes slik at det var bestilt og betalt for flybilletter, så vidt skjønnes etter at lagmannsretten hadde avslått søknaden om dekning av reisepenger. Forsvareren opplyser videre at han la ut for billettene fra Brussel til Oslo. Det fremgår at billettene fra Gambia ble kansellert og beløpet refundert. Forsvareren anfører:
- "Slik jeg forstår meldingen, har min klient brukt et betalingskort som av en aller annen grunn ikke har vært godkjent av selskapet. Dette til tross for at betalingen tilsynelatende har gått gjennom. Det fremgår av meldingen at min klient har fått refundert kostnadene han har hatt. Dette tyder på at han tross alt har betalt. Det er usikkert når refusjon av billettene fant sted. Det fremgår ikke av mailen. Det er likevel nærliggende å tro at det har tatt noen dager fra planlagt utreise før dette skjer. Min klient har tidligere gitt uttrykk for at han ikke hadde midler til å betale flybillett hele veien fra Abnjul via Barcelona og Brussel til Oslo. Han hadde derfor selvfølgelig ikke friske penger til å betale for ny billett."**
- (17) Ut fra det som nå foreligger må det legges til grunn at det var bestilt billetter fra Gambia, som også synes å være betalt, men som imidlertid ble kansellert. Spørsmålet blir da om A ut fra det som fremgår kan anses for å ha hatt en rimelig mulighet for å finne og finansiere ny reise til Norge i tide.
- (18) De nye opplysningene var ikke kjent da kjennelsen om avvisning ble truffet, og dokumentene og betydningen av dem er således ikke vurdert av lagmannsretten. Selv om ankeutvalget har kompetanse til å vurdere spørsmålene, finner utvalget at vurderingen av de fremlagte bevisene og betydningen av dem bør foretas av lagmannsretten som har et helt annet og nærmere kjennskap til saken.
- (19) Lagmannsrettens kjennelse blir etter dette å oppheve.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Ingse Stabel
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Riktig utskrift: